

[Undervisningsministeren]

Hvis jeg skal pege på en enkelt ændring, som i særlig grad har haft betydning for eleverne, må det nok blive udvidelsen af undervisningspligten til 9 år, som fandt sted i 1972.

Skolereformen i 1970'erne må dog siges at være den nye folkeskolelov, som et bredt flertal af folketingets partier gennemførte i 1975. Det er ikke nogen hemmelighed, at vi i socialdemokratiet ville have foretrukket, at loven på nogle områder havde været anderledes, men det er på trods heraf min opfattelse, at loven indebar en række forbedringer for eleverne. Også i den tid, der er gået siden den nye folkeskolelovs ikrafttræden, er der med samme brede tilslutning foretaget ændringer, som har medført forbedringer af forholdene for folkeskolens elever: det maksimale ugentlige timetal for eleverne på 8.-10. klassetrin er således forhøjet til 34 timer; der er sket en udvidelse af befordringsbestemelsen, og kommunerne vil fra 1. august i år få pligt til at oprette børnehaveklasser.

Jeg vil også gerne minde om fritidsundervisningslovens tilbud til børn og unge, fritidstilbud, der i de senere år er blevet udnyttet i stadig stigende omfang. Den kommunale ungdomsskole, som er oprettet i alle kommuner, har således en tilslutning fra ca. 175.000 14-18-årige eller knap 60 pct. af alle i denne aldersgruppe. I tilknytning til ungdomsskolen kan de ligeledes gratis deltage i ungdomsskolens klubvirksomhed.

Uden for ungdomsskolens rammer deltager ca. 60.000 unge mellem 14 og 18 år i ungdomsklubvirksomhed, der bortset fra et mindre kontingent betales af stat og kommuner. Et ganske betydeligt antal skolesøgende børn deltager i én eller flere interessegrupper, der ligeledes bortset fra et mindre indskrivningsgebyr er gratis.

Endelig yder staten og ikke mindst kommunerne væsentlige tilskud til det frivillige foreningsarbejde for børn og unge. Jeg finder det også rigtigt her at pege på, at tilgangen til efterskoler er stigende, ligesom også skolenes antal er i stærk vækst.

På folkeskolelovens og fritidsundervisningslovens områder er det regeringen og folketinget, der fastlægger rammerne, som så udfyldes af kommunerne. I løbet af 1970'erne er der navnlig på folkeskoleområdet sket en markant stigning i ressourceforbruget. Ifølge

de foreliggende oplysninger, herunder også oplysninger om kommunernes budgetter for 1980, er der ikke noget, der tyder på, at kommunerne har foretaget nedskæringer på disse områder.

Som bekendt har regeringen som led i den økonomiske politik henstillet til kommunerne at begrænse stigningerne i de kommunale budgetter, og det må derfor påregnes, at der i de kommende år vil ske en begrænsning i den hidtidige stigning på disse områder. Regeringen finder dette nødvendigt og forsvarligt, den høje standard taget i betragtning.

Ved overgangen fra folkeskolen til ungdomsuddannelserne står vi over for det afgørende problem, at elevernes ønsker om videreuddannelse og beskæftigelse ikke kan opfyldes ved de muligheder, der tilbydes i dag. Situationen er især blevet forværret i de seneste år, hvor vi har oplevet en næsten eksplosiv vækst i tilgangen til gymnasiet. Dette er uholdbart.

En af de væsentligste mangler er det forhold, at medens alle egnede optages i gymnasiet, eksisterer der en kapacitetsmæssig adgangsbegrænsning ved en række andre uddannelser, som f.eks. EFG-uddannelserne, etatsuddannelserne og sundhedsuddannelserne. Dette indebærer en risiko for, at unge, der i virkeligheden ønsker at gå i gang med en faglig uddannelse, næsten tvinges over i gymnasiet. 3 år senere står de med en studentereksamen, men uden erhvervskompetence. Det mest nærliggende for mange af dem vil være at skaffe sig denne kompetence gennem en af de videregående uddannelser. Disse uddannelser kan dermed blive udsat for et unødigt pres fra uddannelsessøgende, hvis oprindelige ønsker gik i en anden retning uden mulighed for opfyldelse.

Hertil kommer yderligere, at der endnu ikke er gennemført en fuld geografisk udbygning af EFG-uddannelserne, medens dette er tilfældet for gymnasiet, hvis skoler er spredt ud over landet i et langt mere finmasket net.

Det er regeringens opfattelse, at det nuværende uddannelsessystem for de 16-19-årige lider af så fundamentale mangler, at vi ikke længere kan nøjes med lapperier og kortsigtede løsninger.

Jeg skal i denne forbindelse henvise til forespørgselsdebatten i april 1979 om ungdomsuddannelserne, hvor jeg nærmere redegjorde for disse forhold og gav tilsagn om i